

Sygn. akt: I ACa 815/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2012r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSA Dorota Ochalska - Gola (spr.)</i>
Sędziowie:	<i>SSA Anna Miastkowska</i> <i>SSA Tomasz Szabelski</i>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. R. (1)**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu (...)**w Ł.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 kwietnia 2012r. sygn. akt II C 1596/11

1. oddala apelację;

2. nie obciąża powoda G. R. (1) kosztami postępowania apelacyjnego.

3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz adwokata A. G. z Kancelarii Adwokackiej w Ł. kwotę 3.321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I A Ca 815/12

UZASADNIENIE

Powód G. R. (2) wnosił o zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego (...), w Ł. kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za pozbawienie go praw obywatelskich, straty moralne, finansowe oraz zdrowotne wyniki z niezgodnego z prawem działania władzy publicznej.

W piśmie procesowym z dnia 23 stycznia 2012 r. pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu wskazując, że G. R. (1) doznał szkody na osobie o charakterze niemajątkowym, polegającej na wywołaniu dolegliwości psychicznych sposobem procedowania i podejmowanymi działaniami Sądu Rejonowego (...) w Ł. w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII Nc 8629/10 (później XVIII C-upr (...)). Jako podstawę prawną żądania pozwu wskazał przepisy art. 417 k.c. i art. 448 k.c. Argumentował, że we wskazanych postępowaniach Sądy dopuściły się szeregu naruszeń proceduralnych w zakresie oceny charakteru wystąpień powoda i nakładanych na niego obowiązków, w szczególności organy władzy sądowniczej zaniechały udzielenia powodowi pouczeń o czynnościach procesowych, w tym o możliwości ustanowienia na jego rzecz pełnomocnika z urzędu. Ponadto Sądy działały stronniczo i nie zachowały zasady dwuinstancyjności. Bezpośrednim skutkiem niekorzystnych dla powoda rozstrzygnięć zapadłych w rezultacie niezgodnego z prawem działania władzy sądowniczej we wskazanych sprawach było zadłużenie zajmowanego mieszkania i pozbawienie powoda możliwości przekształcenia prawa lokatorskiego na prawo własnościowe. Nadto przeciwko powodowi wszczęte zostały postępowania egzekucyjne. W rezultacie powód został narażony na konieczność podejmowania szeregu działań prawnych w celu uchylenia się od skutków zapadłych i niekorzystnych dla niego rozstrzygnięć oraz skoncentrowania na tym aktywności życiowej. Spowodowało to drastyczne pogorszenie stanu zdrowia w zakresie przede wszystkim dolegliwości nerwowych i psychicznych.

Na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012r. powód osobiście i przez swojego pełnomocnika podał, że żądanie pozwu wywodzi z wydania nieprawidłowych jego zdaniem orzeczeń Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII C-upr (...).

Strona pozwana zastępowana przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wnosila o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. W jej ocenie powód nie wykazał żadnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej zakreślonych w art. 417 k.c. i art. 417¹ k.c.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Łodzi I Wydział Cywilny oddalił powództwo, nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego i orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych, które w tej części Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i przyjmuje za własne:

W sprawie sygn. XVII C 36/08 zawisłej przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa dochodziła od G. R. (1) kwoty 1.222,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu. Należność ta stanowiła zaległe opłaty eksploatacyjne związane z lokalem mieszkalnym nr (...) położonym w Ł. przy ul. (...). W sprawie w dniu 11 stycznia 2008 r. wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego G. R. (1) wniósł sprzeciw domagając się oddalenia powództwa.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2009 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uwzględnił powództwo w sprawie sygn. XVII C 36/08. G. R. (1) był obecny na ogłoszeniu wyroku i został pouczony o prawie, sposobie i terminie jego zaskarżenia. Złożył wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, a następnie w dniu 6 lipca 2009 r. wniósł apelację. Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2012 r. apelacja została odrzucona wobec niezuzupełnienia jej braków formalnych. Zażalenie G. R. (1) na powyższe postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 października 2009 r. Także postanowienie o zaopatrzeniu wyroku wydanego w sprawie sygn. XVII C 36/08 jest prawomocne.

W sprawie zawisłej przez Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygn. XVIII C upr 3416/10 powodowa (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa wnosila o zasądzenie od G. R. (1) tytułem opłat eksploatacyjnych za lokal mieszkalny kwoty 541,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu. W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego G. R. (1) skutecznie wniósł sprzeciw, żądając oddalenia powództwa. Prawomocnym wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2011 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia

w Łodzi uwzględnił żądanie pozwu. G. R. (1) podczas publikacji tego wyroku opuścił salę rozpraw, nie wysłuchując stosownego pouczenia. Powód nie złożył apelacji od wyroku z 15 kwietnia 2011 r.

Z powództwa G. R. (1) toczyło się także przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w sprawie postępowanie pod sygn. I C 714/10, w którym powód kierował żądania przeciwko J. K. Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi. Pozew w tej sprawie został prawomocnie zwrócony, a zażalenie powoda odrzucone postanowieniem z dnia 1 października 2010 r. To ostatnie orzeczenie poddane zostało kontroli instancyjnej Sądu Okręgowego w Łodzi, który postanowieniem z dnia 20 stycznia 2011 r. oddalił zażalenie G. R. (1).

Wyrokiem z 21 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. I C 688/10 oddalił także powództwo G. R. (1) o zasądzenie od J. C. kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Postanowieniem z 28 lutego 2012r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi odrzucił apelację powoda od tego wyroku.

Nie toczyły się żadne postępowania o stwierdzenie niezgodności z prawem wskazanych orzeczeń Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika ponadto, że powód mieszka samotnie, utrzymuje się z renty chorobowej, która po potrąceniu należności egzekwowanych przez komornika wynosi 640 zł miesięcznie. Aby się utrzymać zbiera złom. Zalega z opłatami za zajmowany lokal, a także z tytułu kredytów.

Przy tak zakreślonej podstawie faktycznej Sąd I instancji uznał roszczenie pozwu za bezzasadne. Podkreślił, że ostatecznie powód wywodził żądanie pozwu z nieprawidłowych, w jego ocenie, orzeczeń Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi. Z uwagi na to, iż wskazane orzeczenia uprawomocniły się po dniu 1 września 2004r., w sprawie miał zastosowanie art. 417¹ § 2 k.c. Stosownie do powołanego przepisu, konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę wyrządzoną przez wydanie niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego jest stwierdzenie tej niezgodności we właściwym postępowaniu tj. w postępowaniu unormowanym w art. 424¹ i nast. k.p.c. Sąd rozpoznający roszczenie odszkodowawcze nie może samodzielnie ustalić niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Bezsornie w realiach sporu powód nie dysponuje prejudykatem stwierdzającym wydanie któregośkolwiek z powołanych orzeczeń z naruszeniem prawa, a tym samym nie została spełniona podstawowa przesłanka odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na treść art. 365 § 1 k.p.c. i zaznaczył, że sposobem na obalenie prawomocności orzeczenia nie jest wytoczenie kolejnego procesu, w którym strona dowodzi, że orzeczenie określonej treści zostało wydane z naruszeniem przepisów prawa. Podkreślił, że powód nie skorzystał w prawidłowy sposób z możliwości poddania wyroków wydanych w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII C upr 3416/10 kontroli instancyjnej Sądu drugiej instancji.

O kosztach postępowania Sąd I instancji rozstrzygnął na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze trudną sytuację majątkową powoda.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, zaskarżając je w całości i domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania apelacyjnego. Pełnomocnik powoda z urzędu wniósł ponadto o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu apelacyjnym.

Apelujący zarzucił wyrokowi naruszenie prawa materialnego tj. art. 417 k.c. w związku z art. 448 k.c. poprzez błędne odstępianie od ich zastosowania, a w to miejsce wadliwe zastosowanie art. 417¹ k.c. w sytuacji, gdy powód jako podstawę dochodzonego roszczenia wskazał odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę o charakterze niemajątkowym wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy sądowiczej, a nie odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez wydanie prawomocnego orzeczenia, w związku z czym nie zachodziła konieczność spełnienia w sprawie dodatkowej przesłanki dochodzenia roszczeń

odszkodowawczych w postaci uprzedniego stwierdzenia we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem działania władz publicznych, a co za tym idzie zarzucił błędne oparcie rozstrzygnięcia na braku prejudykatu, prowadzące w konsekwencji do nierozpoznanie istoty sprawy tj. nie zbadania przesłanek bezprawności działania organów władzy sądowniczej, szkody oraz związku przyczynowego.

Strona pozwana wnosila o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów postępowania apelacyjnego. Podnosiła, iż sam powód określił podstawę faktyczną roszczenia odwołując się do wydania niezgodnych z prawem orzeczeń w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII C upr 3416/10.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 20 grudnia 2012 r. powód oświadczył, że cofa pełnomocnictwo dla ustanowionego dla niego pełnomocnika z urzędu i będzie sam występował w procesie.

W oparciu o dowody zebrane w postępowaniu przed Sądem I instancji, Sąd Apelacyjny ponad ustalenia faktyczne przyjęte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dodatkowo poczynił następujące własne ustalenia:

Zarówno w sprawie sygn. XVII C 36/08, jak i w sprawie sygn. XVIII C upr 3416/10 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi doręczając G. R. (1) odpisy wydanych nakazów zapłaty pouczył go o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia (nakaz zapłaty k 31 w załączonych aktach sygn. XVIII C upr 3416/10, nakaz zapłaty k 19 w załączonych aktach sygn. XVII C 36/08). W obu sprawach G. R. (1) wnosil sprzeciw na urzędowych formularzach, które także zawierają stosowne pouczenia i informacje o sposobie uzasadnienia sprzeciwu i powołania wniosków dowodowych (sprzeciw k 34 -35 w załączonych aktach sygn. XVIII C upr 3416/10, sprzeciw k 22 -23 w załączonych aktach sygn. XVII C 36/08).

W sprawie sygn. XVII C 36/08 w sprzeciwie od nakazu zapłaty powód opisał udział pełnomocników ustanowionych dla niego z urzędu w innych sprawach sądowych i wprost wskazał, że wobec niezadowolenia z dotychczasowej reprezentacji i „skorumpowania” adwokatów przez przeciwnika procesowego będzie samodzielnie dochodził swoich praw (sprzeciw k 23 w załączonych aktach sygn. XVII C 36/08). W toku postępowania G. R. (1) składał wnioski dowodowe i liczne pisma procesowe, uczestniczył w posiedzeniach Sądu (bezsporne). Jedynym obowiązkiem nałożonym w toku sporu na G. R. (1) było zobowiązanie do złożenia oświadczenia majątkowego w trybie art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 25 lipca 2008 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz dodatkowych dokumentów obrazujących jego sytuację majątkową, co powód uczynił, uzyskując na mocy postanowienia z dnia 2 października 2008 r. całkowite zwolnienie od kosztów sądowych (zarządzenie k 75, postanowienie k 85 w załączonych aktach sygn. XVII C 36/08). W uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie sygn. XVII C 36/08 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wyłącznie w ramach jednego z zarzutów G. R. (1), dotyczącego awarii licznika w 2007 r., wskazał na brak jego inicjatywy dowodowej, zaś pozostałe zarzuty uznał za bezzasadne (uzasadnienie k 230 – 231 w w załączonych aktach sygn. XVII C 36/08).

W toku postępowania w sprawie sygn. XVIII Cupr 3416/10 powód na rozprawie w dniu 1 marca 2011 r. wskazywał na okoliczności dotyczące nieprawidłowej reprezentacji jego interesów przez pełnomocnika z urzędu w poprzednio prowadzonym procesie (protokół rozprawy k 68 w załączonych aktach sygn. XVIII Cupr 3416/10). Został także pouczony o obowiązku wypowiedzenia się co do faktów podnoszonych przez przeciwnika procesowego oraz o możliwości składania wniosków dowodowych i oświadczył, że nie składa żadnych twierdzeń ani wniosków dowodowych (protokół rozprawy k 89 w załączonych aktach sygn. XVIII Cupr 3416/10). W sprawie sygn. XVIII Cupr 3416/10 na rozprawie w dniu 1 marca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi dopuścił tymczasowo do udziału w sprawie pełnomocnika (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. zobowiązując go do wykazania w terminie 3 dni umocowania – pod rygorem pominięcia czynności dokonanych z jego udziałem. Następnie na rozprawie w dniu 29 marca 2011 r. pominął czynności dokonane przez tego pełnomocnika (protokoły rozprawy k - 67,83 w załączonych aktach sygn. XVIII Cupr 3416/10).

Powyższych ustaleń Sąd Apelacyjny dokonał w oparciu o niekwestionowane dokumenty załączone do akt spraw sygn. XVIII Cupr 3416/10 oraz XVII C 36/08.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Jedyny przywołany przez skarżącego zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 417¹ k.c. przez jego błędne zastosowanie, a także przepisów art. 417 k.c. w związku z art. 448 k.c. poprzez ich niezastosowanie, sprowadza się do twierdzenia, iż zakreślona przez powoda podstawa faktyczna żądania wskazywała na potrzebę oceny jego roszczenia w kontekście przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej (art. 417 § 1 k.c.), a nie w ramach podstaw deliktu polegającego na wydaniu prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem (art. 417¹ § 2 k.c.). Nie budzi wątpliwości, że przedmiot sporu definiowany jest przez przytoczenie już w pozwie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). W realiach sprawy lektura uzasadnienia pozwu nie daje podstaw dla jednoznacznego zidentyfikowania zdarzenia, które w przekonaniu powoda wywołało szkodę wymagającą naprawienia poprzez zapłatę zadośćuczynienia. Poza okolicznościami wskazującymi na niezadowolenie z przebiegu bliżej niezidentyfikowanych postępowań sądowych, powód nie daje odpowiedzi na pytanie, z jakich faktów wywodzi dochodzone roszczenie.

Wbrew wywodom apelacji, tych wątpliwości nie usuwa także pismo procesowe pełnomocnika powoda z dnia 23 stycznia 2012 r. już choćby z tej tylko przyczyny, iż w jego treści powołano się na dwie wzajemnie wykluczające się podstawy prawne żądania tj. art. 417 k.c. i art. 448 k.c. Pierwsza z powołanych norm dotyczy odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa, natomiast druga odwołuje się do reżimu ochrony dóbr osobistych. Także okoliczności przywołane w uzasadnieniu pisma procesowego wskazują na możliwość różnej interpretacji podstawy faktycznej żądania pozwu. Z jednej bowiem strony powód wskazuje, że szkoda niemajątkowa na osobie, polegająca na pogorszeniu się stanu jego zdrowia i wystąpieniu dolegliwości psychicznych, wywołana została samym sposobem procedowania i przebiegiem postępowań prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygn. XVIII Cupr 3416/10 i XVII C 36/08, ale jednocześnie wyraźnie odwołuje się do negatywnych skutków prawomocnych orzeczeń wydanych w tych sprawach, które skarżący starał się „odwrócić” inicjując kolejne postępowania sądowe. Wywodzi także, iż to właśnie długoletnie starania o „respektowanie praw powoda”, wywołane „...noszącymi cechy bezprawności orzeczeniami w przedmiotowych procesach...”, spowodowały drastyczne pogorszenie stanu zdrowia powoda w zakresie dolegliwości nerwowych i psychicznych (vide k 69).

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji trafnie uznał, iż dopiero na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 r. powód ostatecznie sprecyzował podstawę żądania, wprost wskazując, że wywodzi roszczenia z faktu wydania niezgodnych z prawem orzeczeń w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII Cupr 3416/10 (vide k 123 v.). To stanowisko zostało także wyraźnie powtórzone przez jego pełnomocnika procesowego (vide k 125). Nie sposób zatem zgodzić się z apelującym, że w rozpatrywanej sprawie doszło do nierozpoznania istoty sporu i dokonania subsumcji ustalonych faktów pod błędną normę prawa materialnego. Przy tak zakreślonych okolicznościach faktycznych uzasadniających żądanie, Sąd Okręgowy prawidłowo dokonał jego oceny w świetle przesłanek art. 417¹ § 2 k.c. i w konsekwencji – wobec oczywistego braku prejudykatu, stwierdzającego wydanie prawomocnych wyroków w sprawach sygn. XVII C 36/08 i XVIII Cupr 3416/10 z naruszeniem prawa – oddalił powództwo. Trzeba przy tym zgodzić się z Sądem I instancji, iż brak orzeczenia wydanego w trybie art. 424¹ i nast. k.p.c. czynił bezprzedmiotowym dalsze ustalenia i rozważania, co do szkody i związku przyczynowego.

Uzupełniająco wypada również zauważyć, że przebieg postępowań w sprawach Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi o sygn. XVIII Cupr 3416/10 i XVII C 36/08 nie uzasadnia początkowo prezentowanych przez powoda twierdzeń o rzekomo bezprawnych działaniach funkcjonariuszy publicznych, przejawiających się w samym sposobie procedowania, zaniechaniu pouczeń i incydentalnych decyzjach procesowych, które nie spełniają wymogów zastrzeżonych w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 424¹ § 2 k.p.c. Uważna lektura dokumentów zebranych w obu wskazanych postępowaniach sprawia, iż przede wszystkim upada podstawowy argument przywoływany w apelacji, a nawiązujący do braku stosownych pouczeń kierowanych do G. R. (1) występującego samodzielnie w procesie, w tym zaniechania pouczenia go o możliwości ubiegania się o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Z dodatkowych ustaleń

poczynionych przez Sąd Apelacyjny wynika, że Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi dopełnił obowiązku pouczenia G. R. (1) o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a także o możliwości i potrzebie składania wniosków dowodowych dla wykazania podnoszonych przez niego twierdzeń. Warto przypomnieć, iż zarówno przepis art. 5 k.p.c., jak i art. 212 § 2 k.p.c. obligują sąd i przewodniczącego posiedzenia do udzielenia stronie pouczenia jedynie w razie uzasadnionej potrzeby. W orzecznictwie zwraca się uwagę, że z art. 5 k.p.c. nie wynika powinność sądu o charakterze ogólnego obowiązku do udzielania w każdym wypadku pouczeń osobom stającym przed sądem, tylko dlatego, że występują bez zawodowego pełnomocnika. Udzielenie pouczenia musi być w danej sytuacji uzasadnione, zależy od oceny i uznania sądu (tak SN w postanowieniu z dnia 15 września 2011 r. w sprawie II Cz 53/11, Lex nr 1001289). W toku postępowań objętych podstawą faktyczną roszczenia, G. R. (1) aktywnie uczestniczył w czynnościach procesowych, z zachowaniem terminu i formy złożył sprzeciwu od nakazu zapłaty, zgłaszał wnioski dowodowe, przedstawiał twierdzenia i zarzuty. Nie sposób zatem uznać, iż cechowała go tego rodzaju nieporadność i niezajomość przepisów prawa, która materializowała obowiązek Sądu w zakresie udzielenia mu dodatkowych pouczeń. Co więcej, powołując się na rzekome zaniechania funkcjonariuszy publicznych, powód nie precyzuje, jakich czynności procesowych nie dopełnił na skutek braku stosownego pouczenia. Akcentowana w apelacji potrzeba poinformowania G. R. (1) o możliwości skorzystania z zastępstwa procesowego z urzędu upada wobec jednoznacznej postawy procesowej samego zainteresowanego, który w obu postępowaniach nie tylko dawał wyraz temu, iż doskonale wie o możliwości ubiegania się o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, ale dodatkowo wykazywał niezadowolenie z tej formy reprezentacji jego interesów w innych postępowaniach sądowych, a w sprawie sygn. XVII C 36/08 wprost wskazał, że z tej przyczyny zamierza samodzielnie dochodzić swych praw. Jak podkreśla się w judykaturze, na gruncie art. 417 k.c. zachowanie niezgodne z prawem to zachowanie sprzeczne z porządkiem prawnym, polegające na sprzeczności między zakresem kompetencji organu, sposobem jego postępowania i treścią rozstrzygnięcia wynikającymi z wzorca ustawowego, a jego działaniem rzeczywistym (tak SB w wyroku z dnia 19 kwietnia 2012 r. w sprawie sygn. IV CSK 406/11, Lex nr 1169347). Z pewnością o tego rodzaju odstępstwach od wzorca postępowania cywilnego nie można mówić w omawianych sprawach prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi.

Całkowicie gołosłowne, a tym samym nie poddające się żadnej racjonalnej weryfikacji, pozostają twierdzenia apelującego o uchybieniach funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości w zakresie oceny charakteru wystąpień powoda i nakładania na niego określonych obowiązków. Powód nie podaje o jakie wystąpienia i obowiązki chodzi, zaś poczynione dodatkowe ustalenia faktyczne wskazują, iż jedynie w sprawie sygn. XVII C 36/08 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nałożył na G. R. (1) obowiązek dostarczenia dokumentów w związku z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, któremu to ciężarowi procesowemu powód w całości uczynił zadość, co skutkowało uwzględnieniem wniosku. W sprzeczności z rzeczywistym przebiegiem postępowania w sprawie sygn. XVII C 36/08 pozostają także wywody apelacji dotyczące skutków niezłożenia w terminie pełnomocnictwa procesowego i pisma procesowego omawiającego dowody przez (...) Spółdzielnię Mieszkaniową. Jak wyżej wskazano, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pominął czynności pełnomocnika (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. dokonane bez należytego umocowania na rozprawie w dniu 1 marca 2011 r. Nie ma także racji skarżący dowodząc, iż Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. XVII C 36/08 wyłącznie na skutek nieporadności G. R. (1) pominął jakieś jego wnioski dowodowe lub uznał je za sprekludowane. Do odmiennych wniosków prowadzi uzasadnienie wyroku z dnia 30 kwietnia 2009 r., które pozostaje jedynym dowodem pozwalającym na odtworzenie toku rozumowania Sądu.

Z pewnością o bezprawności działania funkcjonariuszy publicznych nie świadczy samo subiektywne niezadowolenie powoda z przebiegu i wyniku postępowań prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi. Powód nie skorzystał przy tym z możliwości poddania wyroków wydanych w sprawach sygn. XVIII Cupr 3416/10 i XVII C 36/08 kontroli instancyjnej sądu odwoławczego, w ramach której mogłoby wskazywać także na ewentualne uchybienia przepisom prawa procesowego. Tymczasem jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 września 2011 r. w sprawie I CSK 684/10 (Lex nr 989122), dla odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną w wyniku niezgodnego z prawem wydania nieprawomocnego orzeczenia (a zatem orzeczenia, do którego nie znajduje zastosowania procedura przewidziana w art. 424¹ i nast. k.p.c.) istotna jest okoliczność, czy strona nie

mogła zapobiec jej powstaniu lub rozmiarom przy pomocy przysługujących jej środków prawnych. W okolicznościach sporu powód w sposób oczywisty tego rodzaju środków procesowych nie wykorzystał.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł w oparciu o art. 102 k.p.c. odstępując od obciążenia nimi powoda. Sąd Apelacyjny miał w tym zakresie na uwadze szczególną sytuację materialną i zdrowotną powoda, który utrzymuje się wyłącznie z niewielkiej renty, samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe i nie korzysta ze wsparcia innych osób, a nadto od kilku lat leczy się na chorobę nowotworową. Nie bez znaczenia była ponadto okoliczność, iż wytaczając powództwo G. R. (1) kierował się własną subiektywną oceną stanu rzeczy, która podlegała weryfikacji dopiero w toku procesu.